

Recept: Grönsaksqueneller

Jag har tidigare berättat att mitt matlagningsintresse väcktes under en praktik på Djuröbadens pensionat. Det ledde till att jag på 1990-talet gick jag en AMU-utbildning där jag fick lära mig att laga mat från grunden.

Under denna utbildning lärde jag mig recepten på en hel del intressanta rätter, varav många tyvärr har fallit i glömska. Några har jag dock bevarat i mitt minne och receptet på grönsaksqueneller är ett av dessa. Grönsaksqueneller tillagas av rotsaker, lök och potatis med en lätt äggbindning, som vanligtvis pocheras. Förr i tiden användes queneller ofta som garnityr i soppor. I dag serveras de oftast ensamma. Den här rätten är både billig och god och kan serveras som snacks eller som en del av en huvudrätt.

Liza Ahnland

Ingredienser för 4 portioner

2–3 morötter
En bit färsk palsternacka
En bit kålrot
1 dm skivad purjolök
1/2 skalad, hackad gul lök
4–5 skalade potatisar
Kryddor (salt, peppar, pulverbuljong)
1–2 ägg

Gör så här

1. Koka morötter, palsternacka, kålrot, purjolök, gul lök och potatis i lite saltat vatten tills de är mjuka.
2. Pressa alla rötterna och knölna. Rör samman grönsakerna - med en träslev i en bunke – till mos. Krydda blandningen och tillsätt äggen.
3. Rulla sedan mosblandningen till små bollar och koka bollarna i lättsaltat vatten och lite olja. När bollarna flyter upp till ytan koka dem vidare i ett par minuter och ta sedan upp dem försiktigt och lägg på ett fat.

Om du vill ha grönsaksquenellerna till middag passar det bra att servera dem tillsammans med en god sås, kokt potatis/ris och sallad. Som snacks/mellanmål passar de att serveras med en god dipsås och kanske en kopp te till. Lycka till!

Grönsaksqueneller med svampsås.

Foto: Köket.se

Engelska till varje pris?

Litteratur

Språkbytestestet i svensk skola
Per-Åke Lindblom, Arne Rubensson (red.)
Språkförsvaret

Språkförsvaret är ett nätverk som diskuterar engelskans expansion på svenskans bekostnad. Nätverket bildades 2002. 2005 blev Språkförsvaret en förening. Nu har man gett ut sin fjärde bok, en samling av 18 olika artiklar. Medverkande är lärare, samhällsvetare, journalister, författare och andra. Den här gången är det frammarschen av den Internationella Engelska Skolan (IES) som är bokens huvudämne. Hur förhåller sig pedagogiken inom IES till verkligheten? Och hur är det möjligt att en friskola kan breda ut sig så enormt? Vid sidan om dessa mera granskande artiklar behandlas även språkets betydelse i sig. Att behärska landets huvudspråk och kultur innebär att man kan delta i samhällslivet och dess utveckling som likvärdig och på demokratisk grund.

Friskolorna har till och från varit omdiskuterade allt sedan friskolereformen 1992. Sedan dess är det möjligt med skolor som drivs som bolag med skattebetalarnas pengar, unikt i världen. IES, Sveriges största friskolekoncern i dag, har ett 40-tal grundskolor i hela landet, ytterligare fyra kommer att öppnas till hösten 2021. En gymnasieskola finns i Stockholm. I december 2020

hamnade IES i blåsväder genom sina försäljningsturer, vinster på skattebetalarnas bekostnad. I dagarna gick det genom nyheterna att IES vill betygsätta eleverna redan efter årskurs fyra i stället för årskurs sex. En ansökan har lämnats in.

Sverige är i all synnerhet genomsyrt av engelskan genom internet, film, reklam och musik bland annat. Engelska är första – ofta enda – främmande språk. På högskole- och universitetsnivå skrivs allt fler avhandlingar på engelska. Är det så att svenskan marginaliseras när IES propagerar för den globaliserade världen där engelskan fungerar som "lingua franca" för handel och vandel? Nej. För de allra flesta unga i Sverige väntar en framtid i Sverige och arbete som alltmer kräver god behärskning av svenska språket, påpekar Bo Alvberger, språklärare och frilansskribent. Även författaren Björn Ranelid bekräftar på sitt sätt att engelskan är överskattad – bara med tanke på antalet människor på jorden

som använder det språket i ord och skrift.

Tvåspråkighet nås bara i ursprungslandet, inte genom skolan i ett annat land, det skriver Olle Josephson, professor i nordiska språk och Ewa Wallin, lärare, med stort engagemang på språkfrågor anser rakt på sak att föräldrar och elever har gått på en rejäl blåsning. IES håller på med ett språkbytestestet utan någon som helst vetenskapligt beprövad grund, bara som affärsidé.

Men varför prioriteras IES av så många föräldrar? Här är Johan Enfeldt mycket tydlig: Elevunderlaget är mycket mera homogent än i den kommunala skolan. Läsovana föräldrar – ofta invandrare som själva måste tackla svenskan – söker sig inte dit. Fristående skolor får säga nej till elever när de anser att det är fullt. Sådant får inte kommunen göra. Felet ligger alltså inte vid IES utan hos politikerna som är felunderrettade och bidrar till segregering. I stället måste personalstyrkan öka och jämbördig utbildning ges för samma chans åt alla i dagens mångkulturella Sverige.

Språkbytestestet i svensk skola är en ögonöppnare. Sedan 2009 finns en språklag som fastställer att Sverige visserligen har erkända fem minoritetsspråk (inte engelska), men att huvudspråket är svenska. Eller finns det en risk att vi blir ett koloniland, berövat sitt eget språk?

Susanne Gerstenberg

Rapport från naturen

Krönika

Marken drar ner mörkret över sig som skydd mot oaktsamma vandrare. Den saknar snön som så fint brukar betäcka den. Men snön har tagit paus i det nya varma klimatet.

Ölandstokarna har bildat samlingsgrupp och talar om sin sorg över sommarens hetta på grund av den nya klimatvärmen. De önskar en dialog med de som värmer upp jorden hela tiden.

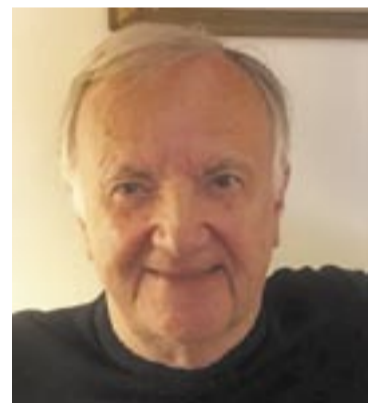
I rabatten håller den sista icke slocknade rosen ett föredrag om Parisavtalet för sina kollegor. De ser fram mot Bidens kommande underskrift.

Vid bryggan gläder sig fiskarna åt det klara vattnet som befriat sig från sommarens alger. Äntligen, säger de och tänker tillbaka på förr före algbloomingens tid.

I trädgården sitter två nötskrikor på en gren. Jag hoppas, säger den ene, att de får fram det här vaccinet de pratar så mycket om. Ja, säger den andre. Ett vaccin mot klimatförnekelse har vi väntat länge på.

Vi har vildsvin i skogen bortom vårt hus. En granne råkade höra hur några av dem diskuterade häromkvällen. De har tydligen en plan som går ut på att locka jägare till några platser där de har satt ut whiskey och cognac.

När jägarna kommer dit tänker svinen anfalla för fullt. Det är djurens revansch på människorna, säger de.

Thomas Ekblom.

Vår granne får bara skäll. Av sin hund, som vill att hans husse ska protestera mot den enorma skogsavverkningen, som tagit bort de fina promenadområdena.

Det går att nosa gott på avhuggna grankvistar, men det var bättre förr, då mysiga stigar bland träden erbjöd sköna dofter efter skogens alla djur, som nu flytt till andra marker.

Högt över huset flyger havsörnen. Då och då släpper han ned meddelanden. Hon berättade häromdagen om hur stora fartyg släppte ut avfall i vattnet utanför öarna vid Nynäshamn. Hon var mycket upprörd.

Några ängar bort står två hjortar och pratar. Varför är du så glad, säger den ene. För att människorna äntligen håller på att sluta äta kött, säger den andre. Vi överlever och det blir mindre klimatpåverkan. Win-win!

Ja tänk så det snackas fast vi inte vet om det.

En hållbar jul önskar mina vänner i naturen.

Thomas Ekblom